

IX. évfolyam/22. szám

2006.11.10.

2006. 44. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés.....	2
A gabonafélék termelői ára.....	4
Kötési árak a Budapesti Értéktőzsde Áru- piaci szekcióján	8
Gabona alapú termékek feldolgozói értéke- sítési átlagárai.....	13
Külföldi piaci információk (Keresztessyné Mohr Katalin)	15

Készítette:

Horváth Zsuzsanna

E-mail: horvathzs@akii.hu

Cukor piaci jelentés.....	20
----------------------------------	-----------

A LIFFE és a New Yorki Tőzsde fehér- és
nyerscukor határidős árai.....22-23

A 2006 októberéig visszaadott uniós cu-
korkvóták.....24

Cukorrépa betakarítás 2006.....25

Készítette:

Kemény Gábor

E-mail: kemenyg@akii.hu

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat

Magyarország, H-1093 Budapest, Zsil u. 3-
5.

Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1

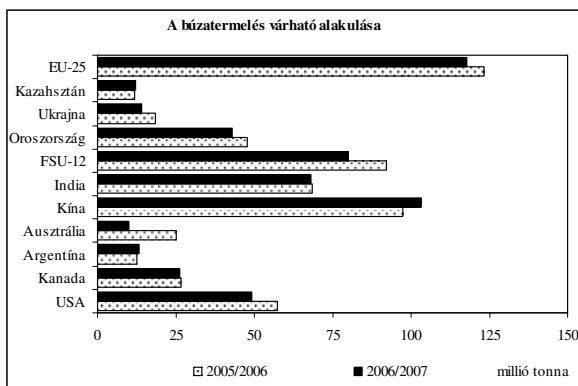
217 8111 Internet: www.akii.hu

GABONA PIACI JELENTÉS

Búza

Világpiaci kitekintés

A világ búzatermelése a 2006/2007. gazdasági évben 585 millió tonna lehet, 33 millió tonnával kevesebb, mint az előző gazdasági évben (618 millió tonna) volt¹. A nagy búzaexportőr országok közül jelentős terméskiesés várható az USA, Ausztrália, az Unió és a FÁK tagállamokból Ukrajna és Oroszország esetében.

Forrás: Toepfer International, 2006. október 24.-előrejelzés

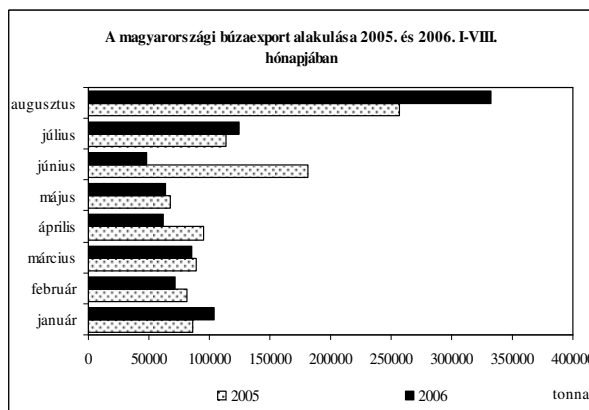
A Toepfer International október végi előrejelzése szerint az USA búzatermelése 8 millió- Ausztráliáé 15 millió- a FÁK országoké 13 millió tonnával, az EU-25-ök termelése pedig 5 millió tonnával csökkenhet. Argentínában és Kínában a búzatermelés mérsékelt emelkedése várható az előző gazdasági évhez képest (11. táblázat). A terméskiesés hatására az USA, Oroszország és Ukrajna kivitele 2-3 millió tonnával csökkenhet 2005-höz képest. Ausztráliában 5 millió tonnával kevesebb búza kerülhet kivitelre a 2006/2007. gazdasági évben.

A föld déli féltéken zajló betakarítás hatására a búza tőzsdei (6. táblázat) és kikötői határidős árai (9. táblázat) csak mérsékelt csökkentek (10. táblázat), és a 2006/2007. gazdasági évi világpiaci búzakínálat következtében idén a tőzsdei és a határidős árak Európában, Amerikában és Ausztráliában is 20-30%-kal magasabbak.

Belföldi piac

A hazai termény iránt erős a kereslet az Unió és a belföldi piacon egyaránt. Annak ellenére, hogy a 2006. évi 4,4 millió tonnás kínálat közepes termés-

nek felel meg, Magyarország kivitele 2006. I-VIII. hónapjában (900 ezer tonna) csaknem azonos az előző év ugyanezen időszakának kivitelével (971 ezer tonna). A külkereskedelmi adatokból jól látszik az is, hogy az előző év tavaszi hónapjaihoz viszonyítva idén még gyengébb volt a kivitel, azonban 2006 nyári hónapjaiban és a betakarítás után már több mint 80 ezer tonnával nagyobb lett az export az előző év hasonló időszakához viszonyítva. Ez elsősorban a gyengébb uniós kínálat hatására erősödő igénnyel magyarázható.

Forrás: KSH

A tartós és erős kereslet következtében az október havi termelői árak 29 ezer forint felett alakultak, 4-5 ezer forinttal magasabban a nyári hónapokhoz viszonyítva. Figyelemre méltó, hogy a búza termelői árai 2006. első félévében, a hasonló kínálatú 2004. és 2005. évi árak tendenciáját követték, az aratástól azonban a 2003. évi rendkívül gyenge kínálatú év árait közelítették. Mindkét esetben a hiány (abszolút és relatív) mozgatta a termelői árakat. Míg 2003-ban a gyenge termésből (2,91 millió tonna) fakadó hiány húzta felfelé az árakat, addig a 2006-os évben az átlagos termés mellett a hazai kereslet – elsősorban a fokozódó exportlehetőségekből adódó – növekedése, továbbá az intervenciók készletek csökkenése, és az intervenciók várakozások.

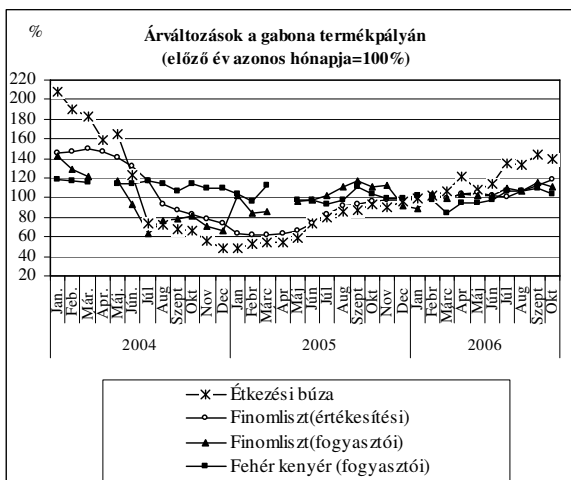
A takarmánybúza és étkezési búza közötti termelői árkülönbség 2-3 ezer forintra tehető a malmi búza javára (1-2. ábra).

A kelet-közép- és nyugat-európai országokban is felfelé kúsztak az árak. A lengyelországi, litvániai és angliai termény termelői árai a legmagasabbnak tekinthetők Európában; az elmúlt hetekben 36-40 ezer forint között mozogtak. Térségünkben a kazahsztáni búza termelői ára a legalacsonyabb, amely az idei bő termésnek köszönhetően, 20 ezer forint felett változott a 44. héten. A hazai búza termelői ára a bulgár, a német, az észt és a szlovák árakkal közel azonos szinten, 28-32 ezer forint között alakult az elmúlt hetekben (3. táblázat).

¹ Conseil International des Céréales,

Lisztek és búzadara

A lisztek és búzadara feldolgozói értékesítési árai is tovább emelkedtek októberben. A finomliszt feldolgozói értékesítési ára 6-7 forinttal magasabb, mint 2004 és 2005-ben volt, és 3 forinttal marad el a 2003. évi magas áráktól. A fehér kenyérliszt és rétesliszt esetén is hasonló növekedés és árkülönbség figyelhető meg.

Forrás: PÁIR

Az étkezési búza termelői ára 2006 októberében mintegy 40%-kal magasabban alakult, az előző év októberi termelői árához képest, és az alapanyag árának emelkedését mind az értékesítési mind a fogyasztói árak fokozatosan követték. A feldolgozói értékesítési ár októberben azonban csak 20%-ot emelkedett, szemben az alapanyag árának 40%-os emelkedésével. A fogyasztói árak 5-10%-ot emelkedtek az előző év azonos hónapjához képest.

A fenti ártendenciák is mutatják, hogy a búza termékpályáján belül az elsődleges feldolgozók (malmok és takarmány-gyártók) képesek legkevésbé érdekeiket a piaci szereplők versenyében érvényre juttatni. Egyik oldalról a termelők kínálata és az intervenciós ára domináns áralakító tényezők, másik oldalon a kiskereskedelmi láncok üzletpolitikájának megfelelő alacsony fogyasztói árakra való törekvés jelenti az árnyomást. Az energiaárak és egyéb költségek, valamint a sütőipar, állattartótelepek és egyéb keresletek is befolyással lehetnek a feldolgozói értékesítési árak alakulására. A hatékonyabb feldolgozók képesek a gabonaárat adottságnak venni, és így az üzletláncok által diktált fogyasztói árakat is elfogadni. A jobb jövedelmezőséget a speciális termékekkel, nagy üzemmérettel és a piacon való terjeszkedéssel tudnak elérni.

Kukorica

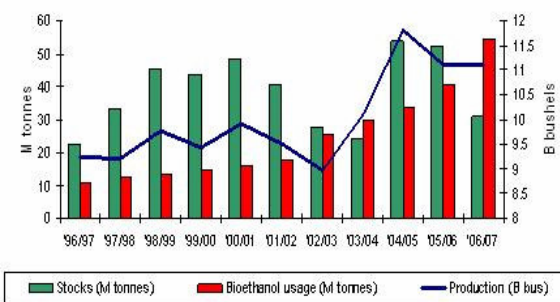
Az Informa Economics novemberi becslése szerint a világ kukoricatermelése 686 millió tonna lehet, mintegy 7 millió tonnával kevesebb, mint az előző évben volt. Az USA termelése 10 millió tonnával, Brazília termelése 2 millió tonnával csökkenhet. Kínában a jelenlegi becslések 4-6 millió tonnás növekedést várnak.

A takarmánykukorica termelői ára októberben mérsékelten csökkent az előző hónapokhoz képest (4.ábra). Az árcsökkenés elsősorban a kezdődő betakarítással, mérsékelten az intervenciós minőségi követelmények szigorításával magyarázható.

A 44. héten a takarmánykukorica termelői ára 26 ezer forint felett alakult, 7 ezer forinttal magasabban, mint az előző gazdasági év ugyanezen hetének termelői ára (1-2. táblázat).

A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában mérséklődtek a jegyzések. A hazai és Chicago-i tőzsde közötti árkülönbség jelentősen csökkent. A hazai áresés az aratással, az USA árnövekedése a gyengébb kínálattal és az erősödő világpiaci és belső kereslettel magyarázható (10. ábra). A becslések szerint az USA kukoricaexportja az előző gazdasági évhez képest 3 millió tonnával emelkedhet, az emelkedő bioetanol gyártás pedig a kukorica felhasználást, így a keresletet erősítheti.

Az USA kukorica termelése, készletei és bioetanol felhasználása

Source: USDA (Sep 06)

Megjegyzések: Stocks (készletek), Bioethanol usage (bioetanol felhasználás), Production (termelés)
Forrás: USDA, 2006. szeptember

A kukorica hazai termelői árának jövőbeni alakulását nagymértékben befolyásolja, hogy a termés hány százaléka kerül intervencióra a 2006/2007. gazdasági évben, figyelembe véve a megváltozott minőségi követelményeket. Feltehetően, a korábbi 4 millió tonnás felajánlásokhoz képest kevesebb tengeri felel meg az új követelményeknek, így az erős exportkereslet ellenére, az árak csökkenése körvonalazódik.

1. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 44. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaró.	2006. 43. hét	2006. 44. hét	2006. 44. hét/ 2006. 43. hét (%)
Étkezési búza	tonna	1657,66	2454,12	1121,54	9967,41	5233,32	52,50
	Ft/t	27075,64	27932,14	25674,00	29675,89	27176,90	91,58
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	500,00	-	-
	Ft/t	-	-	-	27000,00	-	-
Takarmánykukorica	tonna	43019,23	21193,31	1540,60	67231,84	65753,14	97,80
	Ft/t	26898,54	26784,62	27250,47	26344,31	26870,06	102,00
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	146,45	-	-
	Ft/t	-	-	-	28486,17	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 44. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2005. 44. hét	2006. 43. hét	2006. 44. hét	2006. 44. hét/ 2005. 44. hét (%)	2006. 44. hét/ 2006. 43. hét (%)
Étkezési búza	tonna	38314,69	9967,41	5233,32	13,66	52,50
	Ft/t	19021,08	29675,89	27176,90	142,88	91,58
Takarmánybúza	tonna	1964,15	500,00	-	-	-
	Ft/t	19028,74	27000,00	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	51806,17	67231,84	65753,14	126,92	97,80
	Ft/t	19331,45	26344,31	26870,06	139,00	102,00
Takarmányárpa	tonna	1127,09	146,45	-	-	-
	Ft/t	18669,15	28486,17	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
26	–	–	30930	27970	27355
27	28390	34320	31230	26800	23850
28	–	34230	–	26830	23220
29	32230	34720	–	24790	23871
30	–	34460	28920	25030	24222
31	–	32300	28300	25220	25283
32	28080	32150	28350	25870	26725
33	29590	34240	28610	26460	26660
34	31070	33850	30190	26840	26716
35	32560	34800	31240	27430	27330
36	32570	36730	32110	27970	28490
37	32470	37000	32770	28700	28880
38	32370	36760	32460	29030	29850
39	36090	36830	33150	30170	28640
40	33530	37560	33350	30580	28190
41	30140	39410	34240	30650	32260
42	32790	40130	34310	31080	30056
43	30680	–	34290	31170	30510
44	–	39790	34500	32250	27176

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
26	29550	30650	–	27420	30110
27	29150	31320	–	25290	–
28	29030	31250	–	24070	31440
29	29470	31570	26160	22820	31330
30	28830	32290	25750	22430	28000
31	28000	32950	24950	21990	27940
32	28260	34040	23230	22270	28610
33	28770	36100	22300	23080	29930
34	29250	38200	22350	24100	30220
35	29260	38770	22250	24290	31130
36	29810	39930	21390	24740	36720
37	30960	40170	21350	26080	35570
38	31150	39920	21060	27610	37950
39	31050	40420	–	28450	38750
40	31620	40070	–	29950	39200
41	29470	40200	–	30460	39010
42	30700	40060	–	31200	37560
43	–	39880	21090	–	36600
44	–	–	20760	31500	–

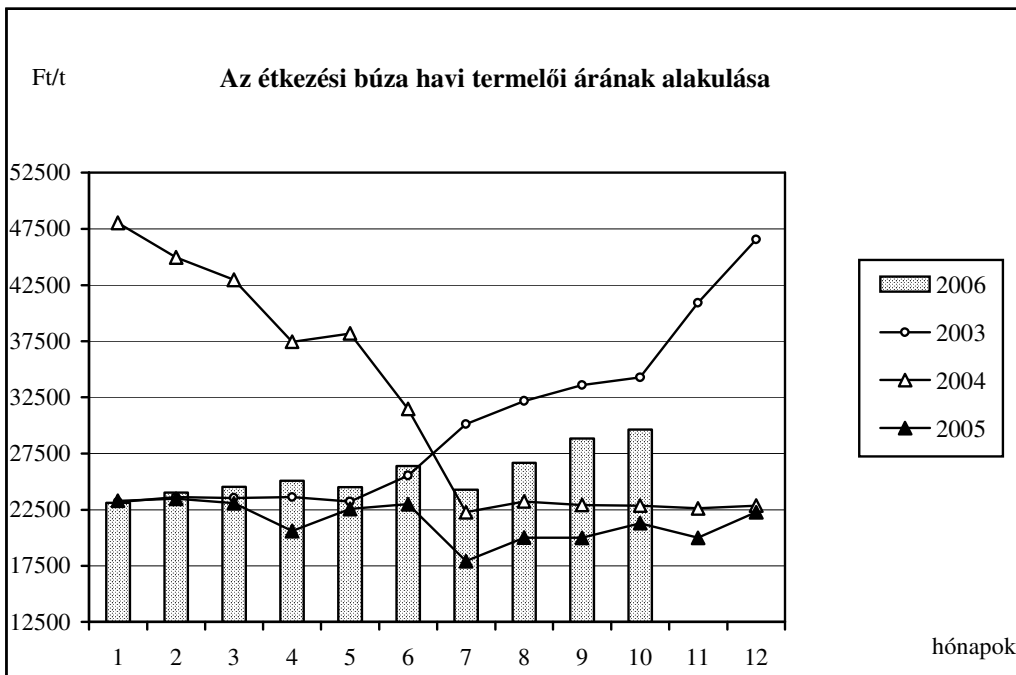
Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektoliter súly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

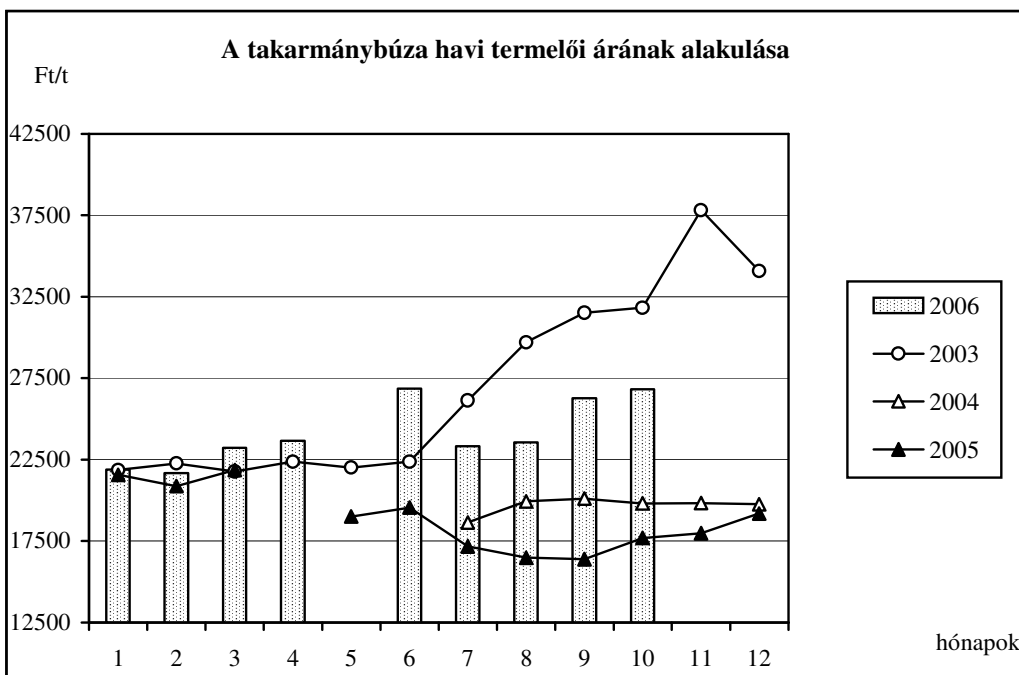
- Bulgária -hektoliter súly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoliter súly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország -hektoliter súly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoliter súly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoliter súly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoliter súly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia -hektoliter súly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország - nedvességtartalom max. 15%,

1. ábra

Forrás: PÁIR

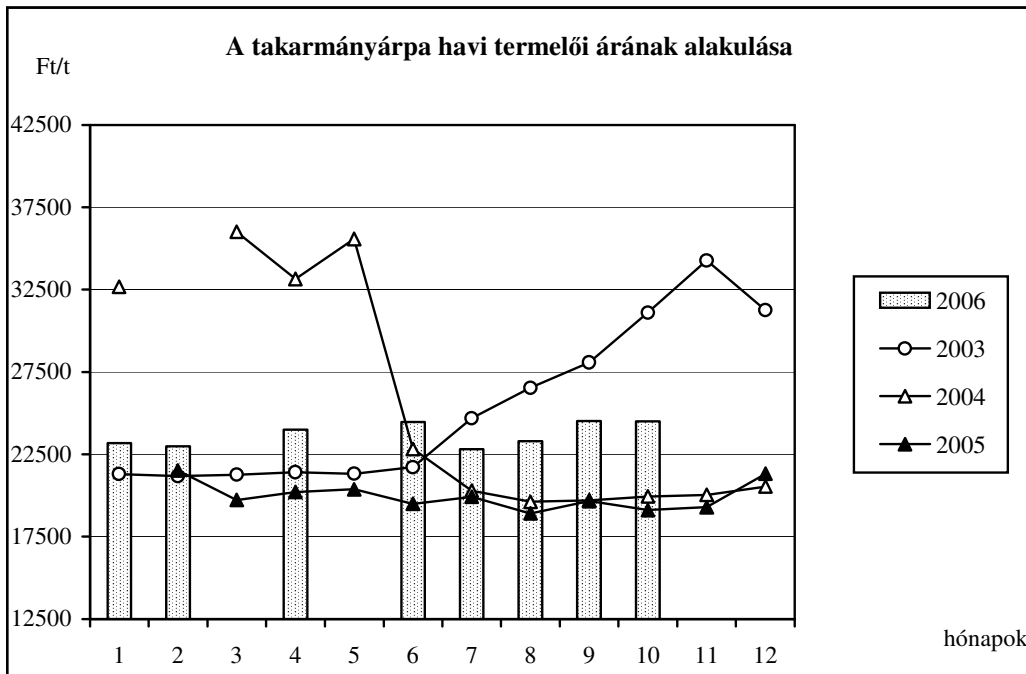
2. ábra

Forrás: PÁIR

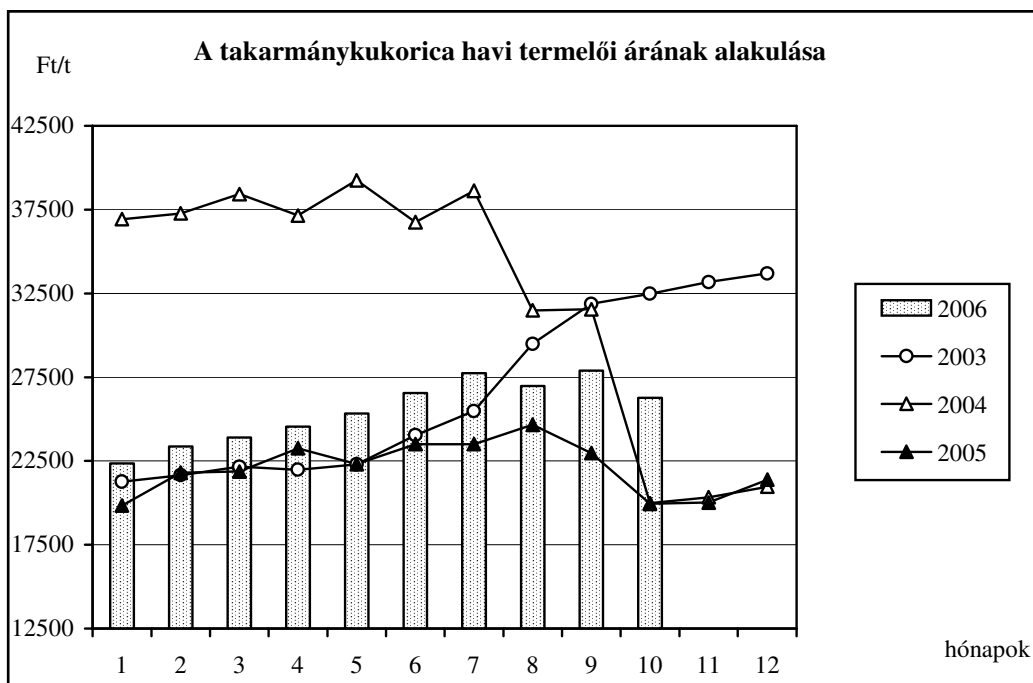

3. ábra

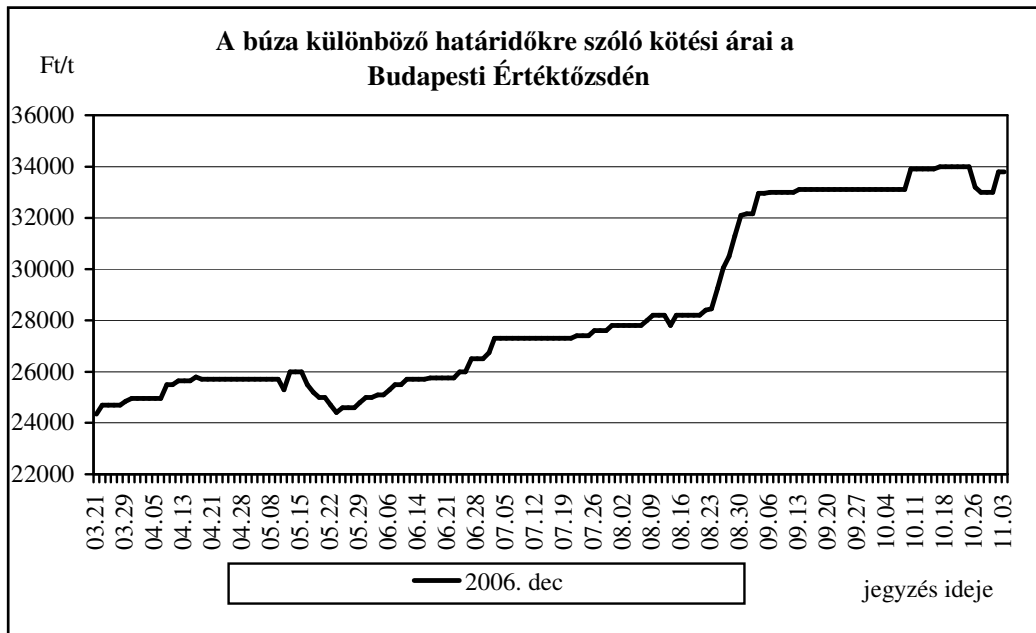
Forrás: PÁIR

4. ábra

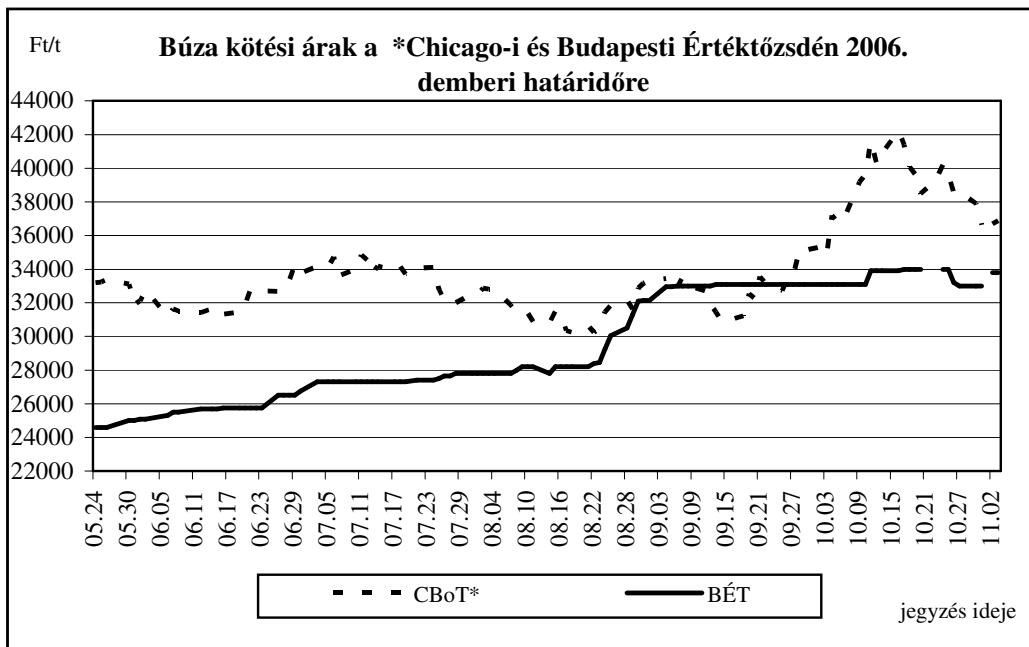

Forrás: PÁIR

5. ábra

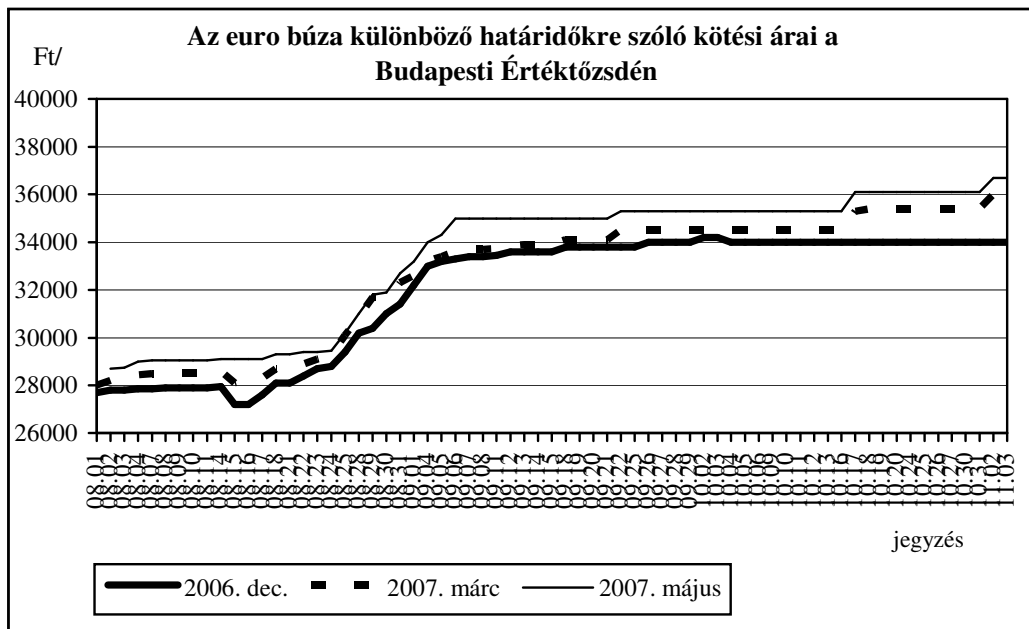

6. ábra

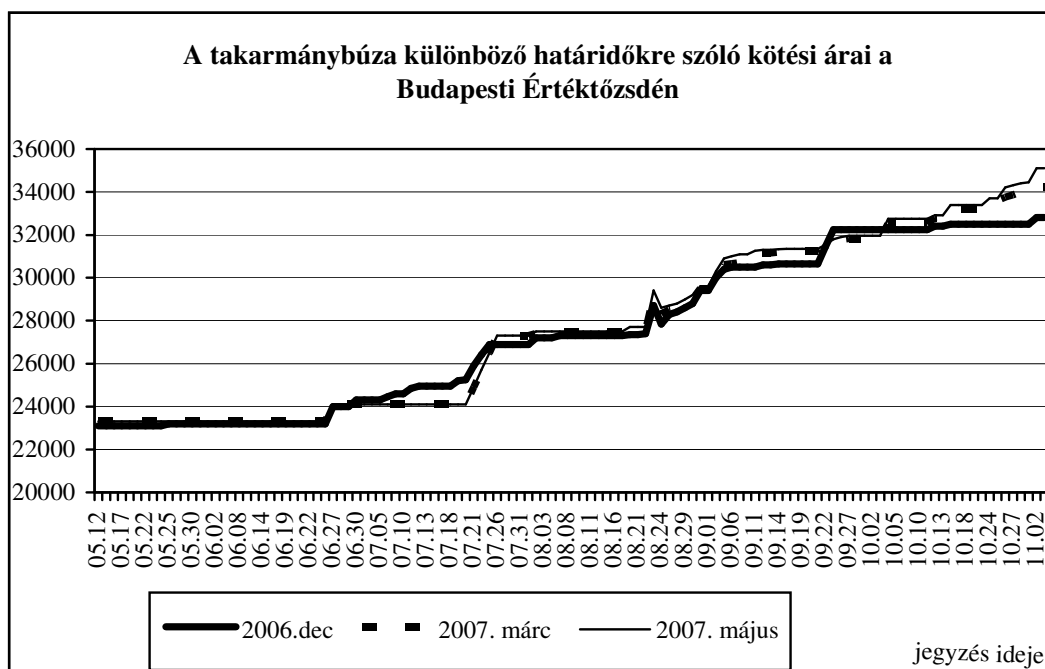

*CBOT-Chicago Board of Trade

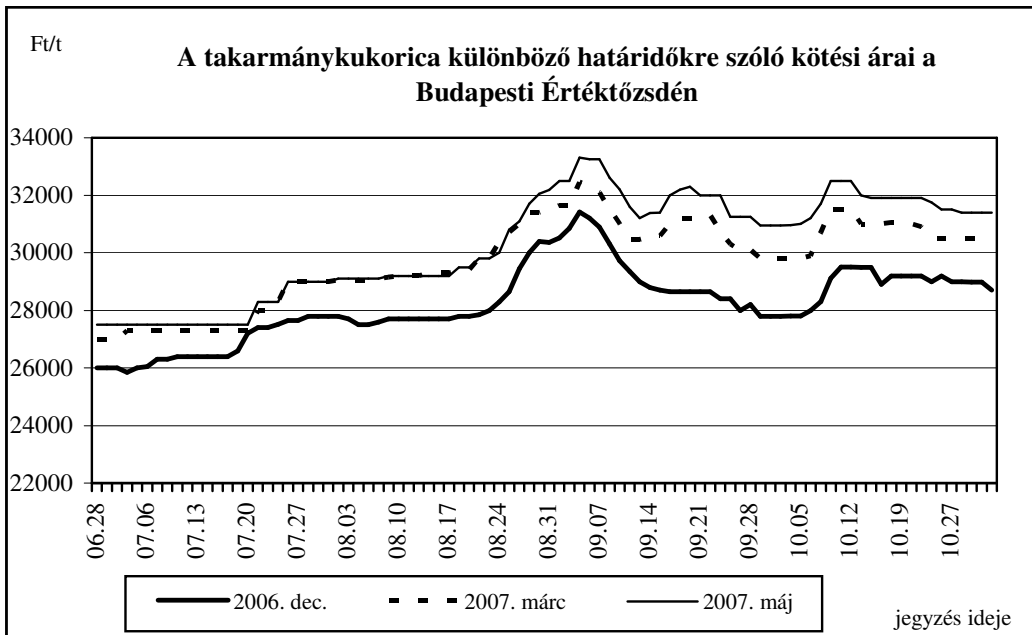
7. ábra

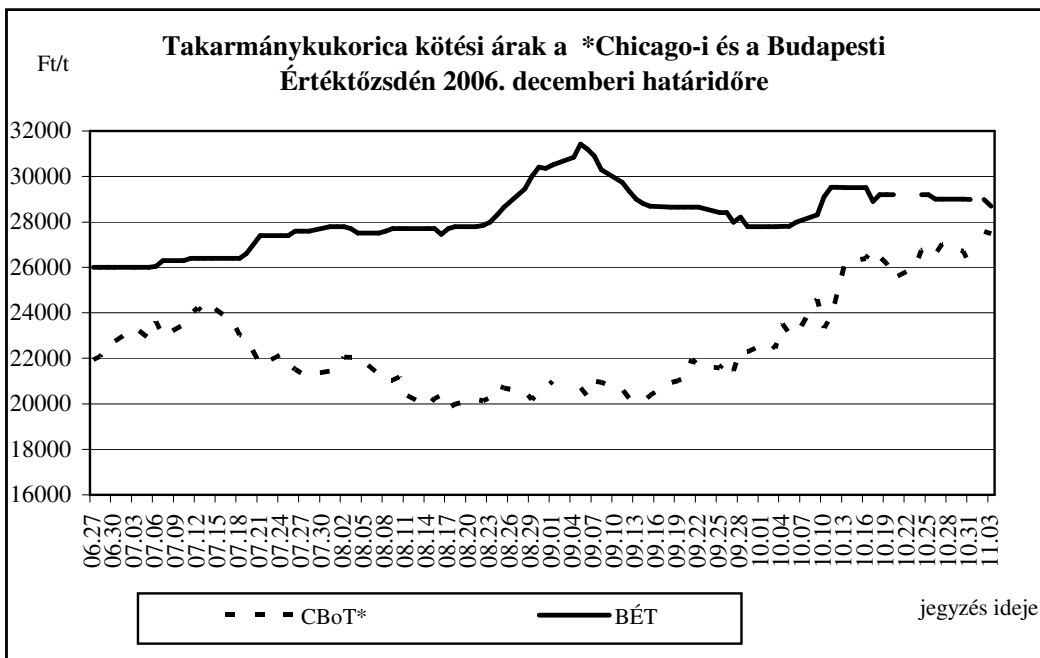
8. ábra

9. ábra

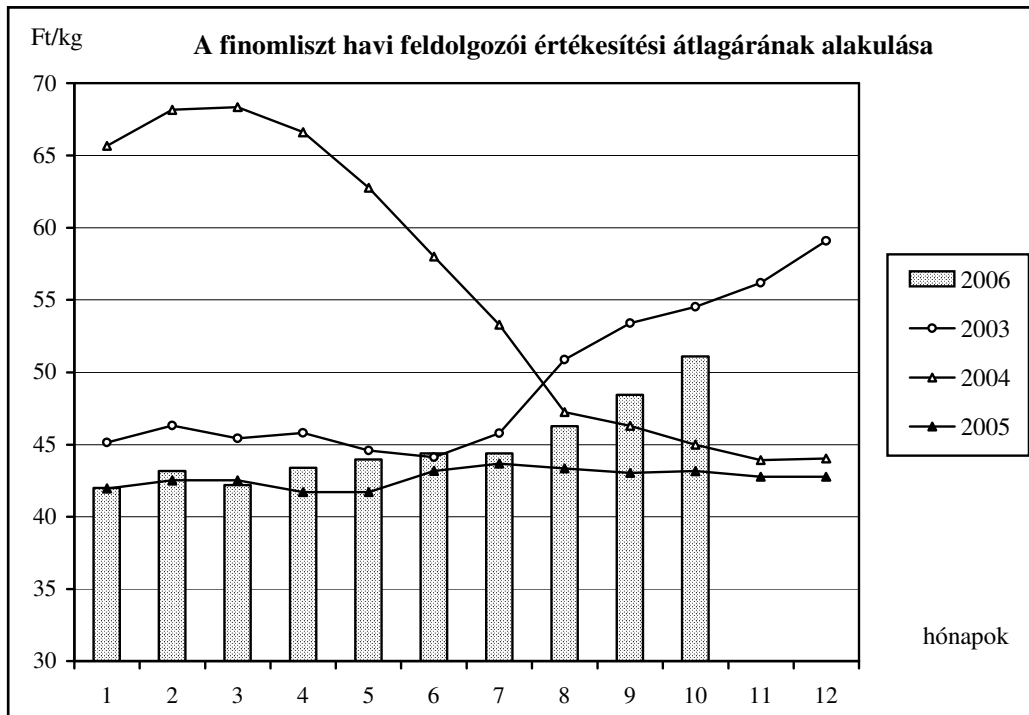

10. ábra

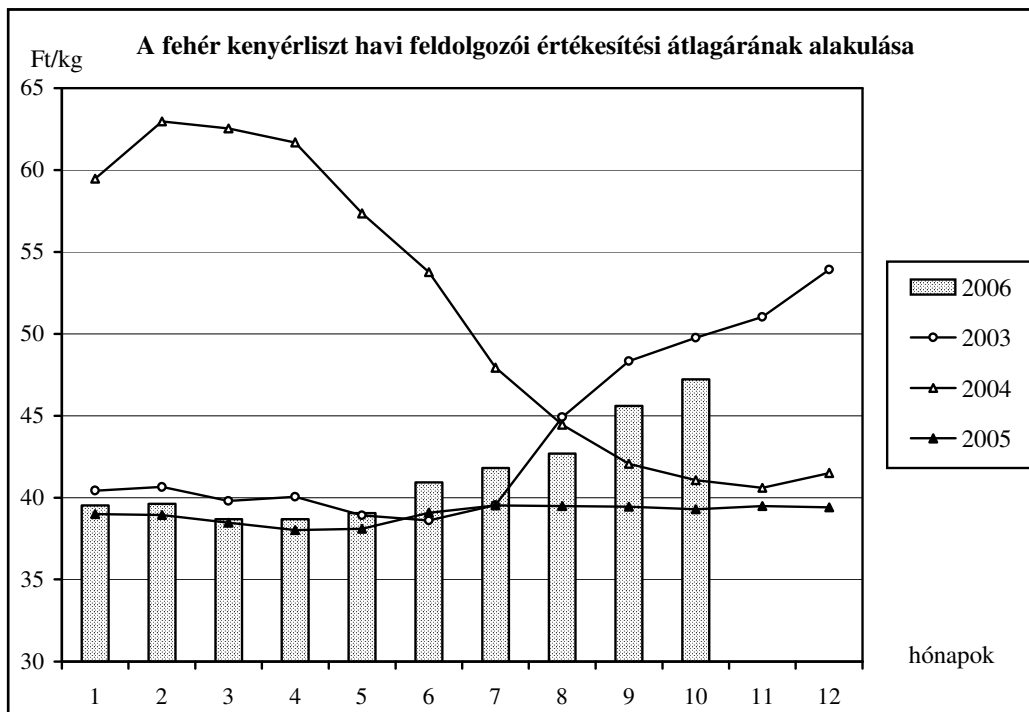
*CBOT-Chicago Board of Trade (US 2YC, Golf- USA No. 2 Yellow Corn)

11. ábra

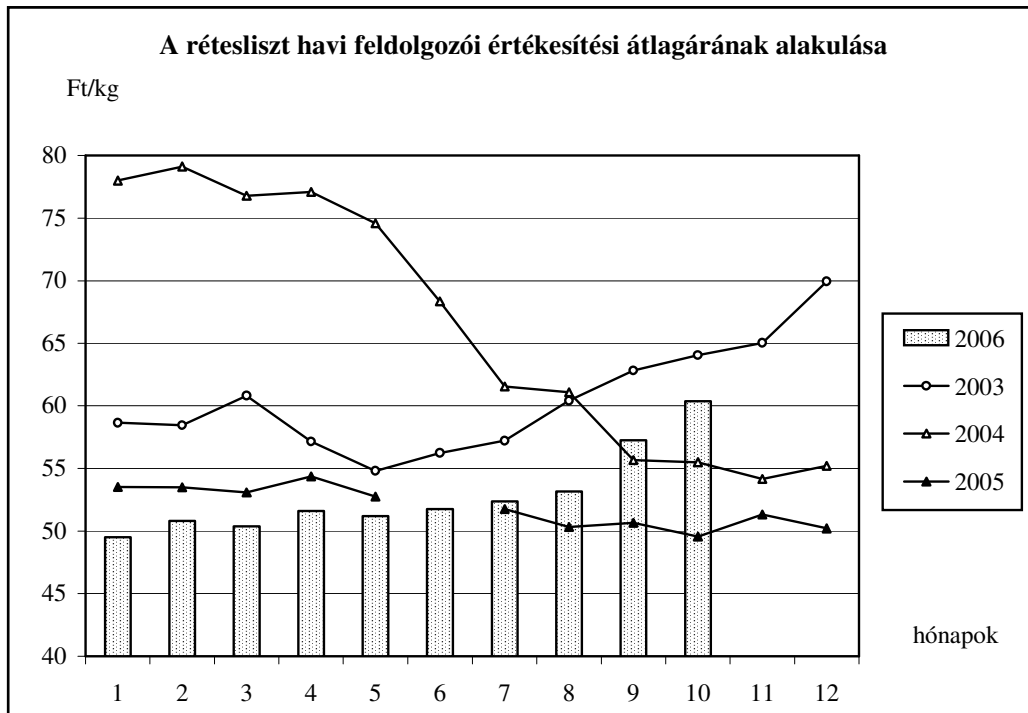
Forrás: PÁIR

12. ábra

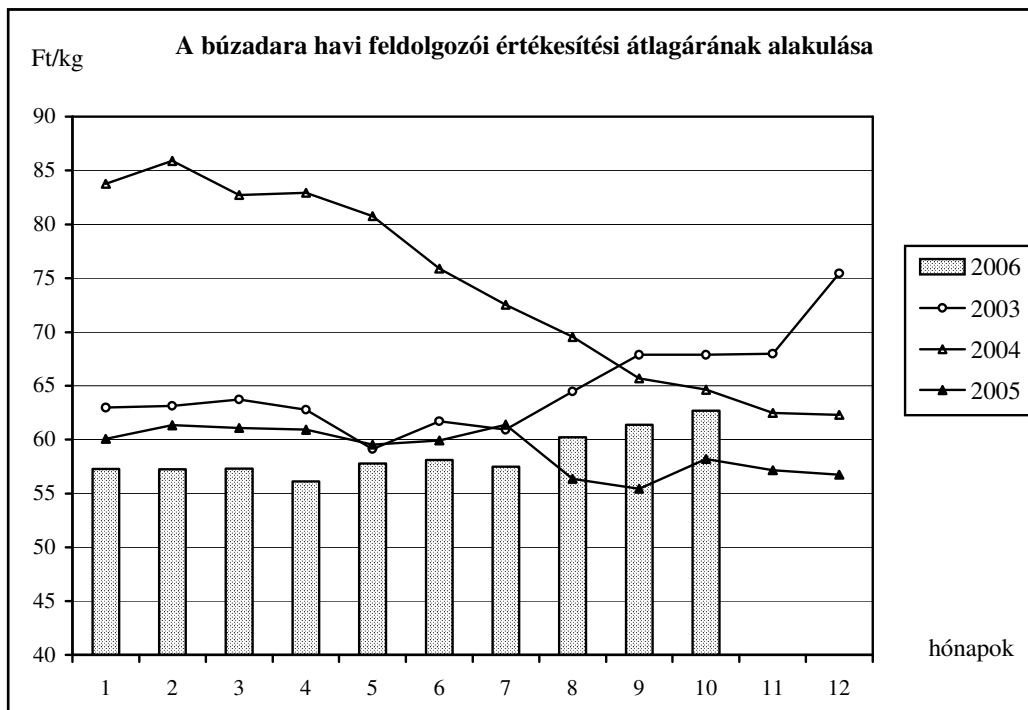
Forrás: PÁIR

13. ábra

Forrás: PÁIR

14. ábra

Forrás: PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRAI A 44. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaró.	2005. 44. hét	2006. 43. hét	2006. 44. hét	2006. 44. hét/ 2005. 44. hét (%)	2006. 44. hét/ 2006. 43. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	217,28	219,00	-	603,86	621,61	436,28	72,25	70,19
	Ft/kg	52,35	50,00	-	40,08	48,91	51,17	127,66	104,62
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	418,50	157,00	-	663,84	795,18	575,50	86,69	72,37
	Ft/kg	52,06	54,00	-	41,39	51,05	52,59	127,06	103,00
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	166,96	39,00	-	212,86	480,76	205,96	96,76	42,84
	Ft/kg	59,12	62,00	-	49,94	57,73	59,67	119,47	103,36
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	36,00	-	-	33,00	77,00	36,00	109,09	46,75
	Ft/kg	56,00	-	-	48,76	56,65	56,00	114,85	98,85
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	10,15	-	-	22,05	22,05	10,15	46,03	46,03
	Ft/kg	64,36	-	-	47,95	58,85	64,36	134,23	109,36
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	30,02	3,00	-	85,50	83,53	33,02	38,62	39,53
	Ft/kg	67,87	69,00	-	56,54	68,55	67,97	120,22	99,16
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	67,76	85,00	-	319,89	332,28	152,76	47,75	45,97
	Ft/kg	46,96	48,00	-	38,44	44,89	47,54	123,68	105,90
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	620,15	53,00	-	617,02	813,95	673,15	109,10	82,70
	Ft/kg	47,92	52,00	-	39,74	48,17	48,24	121,39	100,15
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	73,00	-	24,50	114,46	73,00	297,96	63,78
	Ft/kg	-	51,00	-	43,17	51,36	51,00	118,14	99,30
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	1,06	0,10	-	59,46	35,67	1,16	1,95	3,25
	Ft/kg	63,00	55,00	-	45,01	54,13	62,31	138,43	115,11
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	5,22	7,00	-	15,27	84,67	12,22	80,03	14,43
	Ft/kg	68,80	71,00	-	57,03	63,30	70,06	122,85	110,69

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRAI
2006. november 7.

Ft/mennyiségi egység

TERMÉKEK	KISZERELÉS	Auchan	CBA	Coop	Cora	Interspar	Match	Plus	Tesco
Finomliszt BL 55	1kg-os	74	79	84	-	79	75	79	149
Félbarna kenyér	1kg-os	166	125	-	-	164	-	-	145
4 tojásos száraztészta (Gyermelyi nagykocka fodr.)	500g	-	229	-	-	245	229	215	208
Étkezési búzadara AD	1kg-os	87	99	95	-	99	89	99	119
Fehér kenyér									
Duna kenyér	1kg-os	-	-	-	-	189	-	-	-
Első Pesti Malom Rt.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	-
Erzsébet	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	180
Formakenyér	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	229
KREISZ alföldi	1kg-os	-	169	-	-	-	-	-	-
Saját termék	1kg-os	99	-	-	-	-	-	-	-
Tesco	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	166
Vécsey Kft.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	189	-
Vita sütő	1kg-os	-	-	-	-	209	-	-	-

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2006. november 3.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas ***(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2006. november	156,50	40784	2006. december	180,94	36901	2006. december	191,97	39150	2006. december	184,80	37688	2006.november	95,00	36999
2007. január	157,50	41045	2007. március	188,84	38512	2007. március	197,39	40256	2007. március	190,31	38812	2007. január	97,40	37933
2007. március	158,75	41370	2007. május	182,97	37315	2007. május	192,89	39338	2007. május	191,42	39038	2007. március	99,50	38751
2007. május	160,25	41761	2007. július	172,31	35141	2007. július	176,99	36095	2007. július	188,11	38363	2007. május	101,50	39530
2007. szeptember	128,50	33487	2007. szeptember	172,31	35141	2007. szeptember	177,82	36265	2007. szeptember	176,35	35965	2007. július	103,50	40309
2007. november	137,00	35702	2007. december	175,80	35853	2007. december	180,03	36715	2007. december	176,90	36077			

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2006. november	154,00	40132	2006. december	134,74	27479
2007. január	157,00	40914	2007. március	140,55	28664
2007. március	159,00	41435	2007. május	143,31	29227
2007. június	161,00	41957	2007. július	145,47	29667
			2007. szeptember	139,96	28543
			2007. december	137,60	28062

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Árpa

8. táblázat

WCE, Winnipeg		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2006. december	171,80	28433
2007. március	179,00	30195
2007. május	183,00	30735
2007. július	184,50	33180

WCE-Winnipeg Commodity Exchange

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRAI

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2005. 44. hét		2006. 44. hét		
Franciaország					
Rouen	107	26597	156	40431	november
La Pallice	110	27468	159	41209	november
* Creil	100	24854	152	39393	november
Németország					
Hamburg	108	26886	152	39435	november
Würzburg	102	25392	142	36840	november
Köln	111	27632	155	40213	november
Drezda	95	23649	–	–	november
Dánia					
Koppenhága	153	37986	189	49019	november
Olaszország					
Milánó	–	–	–	–	november
Bologna	–	–	–	–	november
Belgium					
Brüsszel	–	–	–	–	november
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	173	44883	november
Ausztria					
Bécs	–	–	–	–	november
Finnország					
Nokia	106	26388	126	32625	november
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	112	27822	152	39502	november
Bordeaux/Bayonne	119	29584	154	39902	november
La Pallice	119	29584	153	39653	november
Németország					
Hamburg	118	29375	176	45661	november
Olaszország					
Bologna	126	31429	–	–	november
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	173	44883	november

*FOB - Free on Board-bérmintesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2006.10.27.		2006.11.02.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	231,30	47768,08	230,80	47069,35	november	*Fob St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	264,00	54521,28	260,70	53167,16	november	*Fob Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	216,80	44773,54	219,00	44662,86	november	*Fob Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	220,60	45558,31	217,30	44316,16	november	*Fob US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	239,40	49440,89	233,80	47681,17	november	*Fob Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Francia. alapminőség	206,00	42543,12	207,00	42215,58	november	*Fob Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	201,20	41551,82	195,30	39829,48	november	*Fob US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágú búza	–	–	–	–	november	*Fob Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	240,20	49606,10	244,80	49924,51	november	*Fob St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	235,80	48697,42	240,20	48986,39	november	*Fob St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	154,10	31824,73	158,40	32304,10	november	*Fob US Gulf
Argentína	–	–	165,30	33711,28	november	*Fob Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Francia., takarmány	178,07	36775,02	179,00	36505,26	november	*Fob Rouen
Ukrajna, takarmány	–	–	175,00	35689,50	november	*Fob Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	–	–	–	–	november	*Fob PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Francia. alapminőség - a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágúbúza

(8) Ukrajna lágú búza- 12%-os fehérjetartalom-lágúbúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Francia., takarmányárpa-a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

11. táblázat
A VILÁG BÚZA, KUKORICA, ÁRPA TERMELÉSE

búza	millió tonna		
	2006/2007	2005/2006	2004/2005
	gazdasági év		
	előrejelzés	nem végleges	végleges
USA	49,30	57,30	58,70
Kanada	26,30	26,80	25,90
Argentína	13,30	12,50	16,00
Ausztrália	10,00	25,10	22,60
Kína	103,50	97,50	92,00
India	68,00	68,60	72,20
FSU-12	79,90	92,20	86,80
Oroszország	42,90	47,60	45,40
Ukrajna	14,00	18,70	17,50
Kazahsztán	12,20	11,80	9,80
EU-25	117,70	123,50	135,60
kukorica	millió tonna		
	2006/2007	2005/2006	2004/2005
	gazdasági év		
	előrejelzés	nem végleges	végleges
USA	277,00	282,30	299,90
Argentína	17,50	14,50	20,50
Barzília	40,50	41,00	35,00
Kína	141,00	139,40	130,30
Dél-Afrika	9,50	7,00	11,70
Ukrajna	6,60	7,00	8,90
EU-25	42,30	47,50	52,90
árpa	millió tonna		
	2006/2007	2005/2006	2004/2005
	gazdasági év		
	előrejelzés	nem végleges	végleges
USA	3,90	4,60	6,10
Kanada	10,00	12,50	13,20
Ausztrália	4,00	9,90	7,70
Oroszország	17,90	15,80	17,20
Ukrajna	11,90	8,90	11,10
EU-25	54,40	53,00	61,80

Forrás: Toepfer International, 2006. október 24.

12. táblázat

AZ EU-25 BÚZA, KUKORICA, ÁRPA VÁRHATÓ TERMELÉSE A 2006/2007. GAZDASÁGI ÉVBEN

millió tonna

Országok	búza	árpa	kukorica
Németország	22,45	12,00	3,15
Franciaország	33,40	10,42	12,36
Olaszország	3,23	1,26	8,98
Hollandia	1,20	0,29	0,24
Belgium/Luxemburg	1,76	0,42	0,48
U.K.	14,69	5,16	0,00
Írország	0,91	0,88	0,00
Dánia	4,69	3,17	0,00
Görögország	0,44	0,32	1,09
Spanyolország	4,00	8,19	3,06
Portugália	0,25	0,09	0,50
Ausztria	1,32	0,91	1,47
Svédország	2,04	1,27	0,00
Finnország	0,66	1,74	0,00
Lengyelország	7,65	3,16	1,38
Csehország	3,55	1,96	0,59
Szlovákia	1,44	0,66	0,88
Magyarország	4,34	1,08	7,82
Észtország	0,20	0,30	0,00
Lettország	0,44	0,25	0,00
Litvánia	1,09	0,71	0,31
Szlovénia	0,14	0,06	0,00
Ciprus	0,00	0,11	0,00
Málta	0,00	0,00	0,00

Forrás: Toepfer International, 2006. október 24.

Elemzés

Világpiaci helyzet

Az elmúlt hónapban stagnáltak az árak mind a New York-i, mind a londoni cukortőzsdén (1-4. ábra). A piac túl van egy nagy áresésen, és jelenleg nem látszik, hogy mikor indulnak meg ismét felfelé az árak. Ennek oka, hogy Brazíliában a cukornád betakarítása időarányosan 10%-os többlettel folyik, tehát elképzelhető, hogy a várt 425 millió tonnás cukornádtermelésnél is jobb lesz a betakarított mennyiség. Ez lehetővé teszi, hogy a braziliai benzinbe 20%-os mértékig kevert alkohol nagyságát 25%-ra növelje a kormányzat anélkül, hogy ez bármilyen áremelkedést okozna úgy a bioetanol, mint a cukor piacán.

Az árak csökkenése irányába hat az is, hogy India fontolgatja a cukor kiviteli vámjának csökkentését, mivel itt is rekordtermésre számítanak az elemzők. A 2006/2007-es évben tehát várhatóan 157 millió tonna cukrot állítanak elő a világon, 10 millió tonnával többet, mint az előző gazdasági évben.

Jelenleg egyedül a fehércukor ára, annak is a legközelebbi határidőre szóló jegyzése tartja magát a 400 dollár/tonnás szinten, az összes későbbi határidő, valamint a nyerscukorárak is jóval e szint alatt vannak. Ennek hátterében az ebben az időszakban szokásosan meginduló, de most elmaradó EU-s fehércukor-export és a Közel-Kelet finomított cukor kereslete áll, amelyet még nem tudnak a bőséges, de még nem feldolgozott brazil, thaiföldi és indiai cukorkészletekből ellátni.

Hazai és európai uniós körkép

Az EU-ban végéhez közeledik a betakarítási szezon. Amint azt korábbi számainkban leírtuk, jelentősen csökken a cukorrépa-termelés, 21,9 millió tonnáról 16,7 millió tonnára. A kisebb termésnek, valamint az előző évben jelentkező túltermelés levezetésére felajánlott intervenciós cukorkészletek piacról való eltűnésének köszönhetően jelentősen emelkedtek az árak az értékesítési és a fogyasztói piacon. A jelenlegi gyártóknak tehát nem okoz nehézséget a belföldi cukorértékesítés, sőt az is kérdés, hogy sikerül-e kitölteni a WTO által engedélyezett exportlimitet, amely 1,273 millió tonnáról szól, mivel nem biztos, hogy lesz ekkora cukorfelesleg a piacon.

Magyarországon is végéhez közeledik a betakarítás. Míg a beszállított mennyiség időarányosan egyértelműen nagyobb arányú, mint 2004-ben, a 2005-ös adattal nagyjából megegyezik (1. táblázat). A betakarítás azonban jobban áll, mint 2005-ben, mivel a termelők jelentős része már kiszedte a cukorrépát, ami most depókban állva várja, hogy a gyárba szállítsák. A gyorsabb betakarítás oka a száraz, hosszú ősz, amely lehetővé tette, hogy a gépek mindenhol időben elinduljanak,

november elejéig pedig nem volt olyan esős időszak, ami kényszerpihenőre szorította volna a termelőket.

Az idén a cukorrépa termésátlaga 10 tonna/hektárral alacsonyabb, mint 2005-ben, és nagyjából megegyezik a 2004-es szinttel, átlagosan 49 tonna/hektáros hozamot mutatva. Ennek okait a késői tavaszi vetésben, a gyakori belvizességben és a nyári szárazabb időjárásban kell keresni. A digestio viszont egyértelműen jobb mind a 2004-es, mind a 2005-ös szintnél, ami a szárazabb őszi időjárásnak köszönhető.

Ha az adatokat cukorgyári beszállítói régiók szerint hasonlítjuk össze, továbbra is a hajdúsági régióban jellemző a legalacsonyabb termésátlag és a legjobb cukorfok. A dunántúli régióban ismét a leggyorsabb a betakarítás tekintetében, itt a legjobb a termésátlag is, viszont a digestio továbbra is a legalacsonyabb. Az észak-magyarországi és szolnoki régió pedig ismét a két másik régió között helyezkedik el.

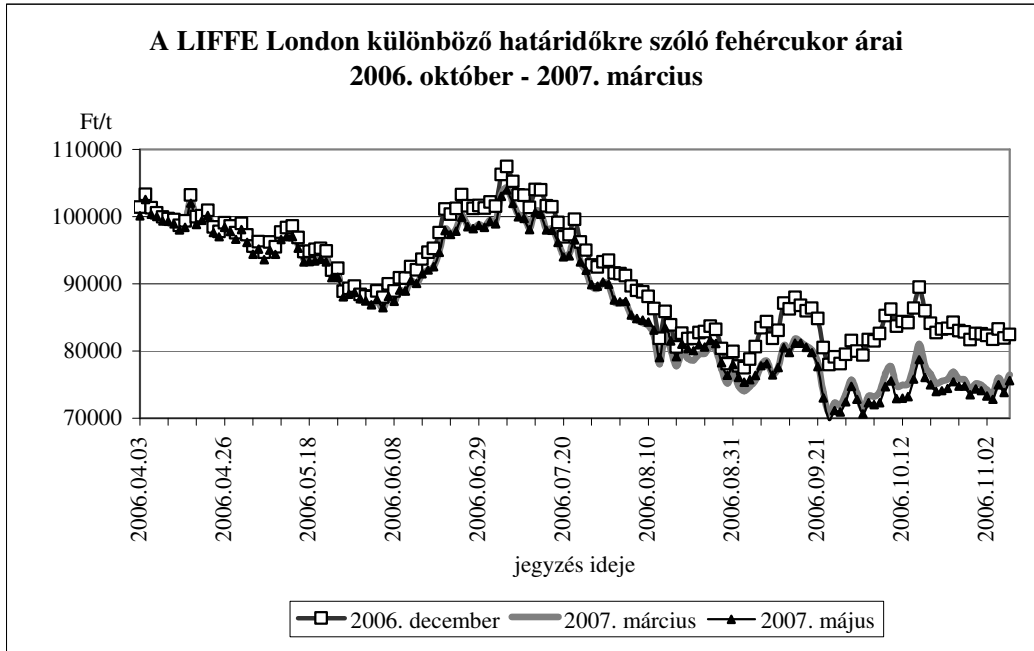
Ha megyei szinten tekintjük meg az adatokat (5. ábra), láthatjuk, hogy Somogy, Bács-Kiskun, Pest és Heves kivételével az összes többi megyében estek a termésátlagok. Az előbb említett 4 megyéből az első háromban, valamint a kissé visszaeső Baranyában takarítottak be hektáronként 60 tonnánál több cukorrépat. Általában elmondható, hogy az ország középső részében takarítottak be több, mint 50 tonna/hektáros termést, míg a nyugati (Vas, Zala, Veszprém, Győr-Moson-Sopron) és észak-keleti (Békés, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád) megyékben ennél kisebb termésátlagok születtek.

Rövid kérdéssort intéztünk a hajdúsági termelőkhez azzal kapcsolatban, miként érinti őket a kabai cukorgyár bezárása. A legtöbben a bejelentés váratlansága miatt emeltek kifogást, mivel már megtették az előkészületeket a jövő évi cukorrépa vetéséhez, ennek minden anyagi vonzatával (talaj-előkészítés, meszezés, műtrágyázás, stb.). További problémát jelent, hogy több nagyüzem jelentős gépberuházásokat eszközölt az utóbbi 1-2 évben, amelyek költsége már nem fog megtérülni. A gyár bezárása súlyosan érinti a környékbeli szarvasmarhatelepeket is, mivel a répafeldolgozás maradékként megjelenő cukorrépaszelet nehezen helyettesíthető tömegtakarmányt jelent ezeknek a gazdaságoknak.

Mivel a kabai gyár bezárása után lehetőségként felmerülő két nem olyan távoli hazai üzem, a szolnoki és a szerencsi gyár stabil termelői körrel rendelkezik, kicsi az esély arra, hogy a kabai gyár termelői át tudjanak jelentkezni más cukorgyár beszállítói körébe. További gondot jelent, hogy az utóbbi években a gyárak megpróbálták a legközelebbi vidékekről beszerezni az alapanyagot, ezzel is csökkentve a szállítási költséget, így még kisebb az esély, hogy távolabbról szerzódessenek új termelőket.

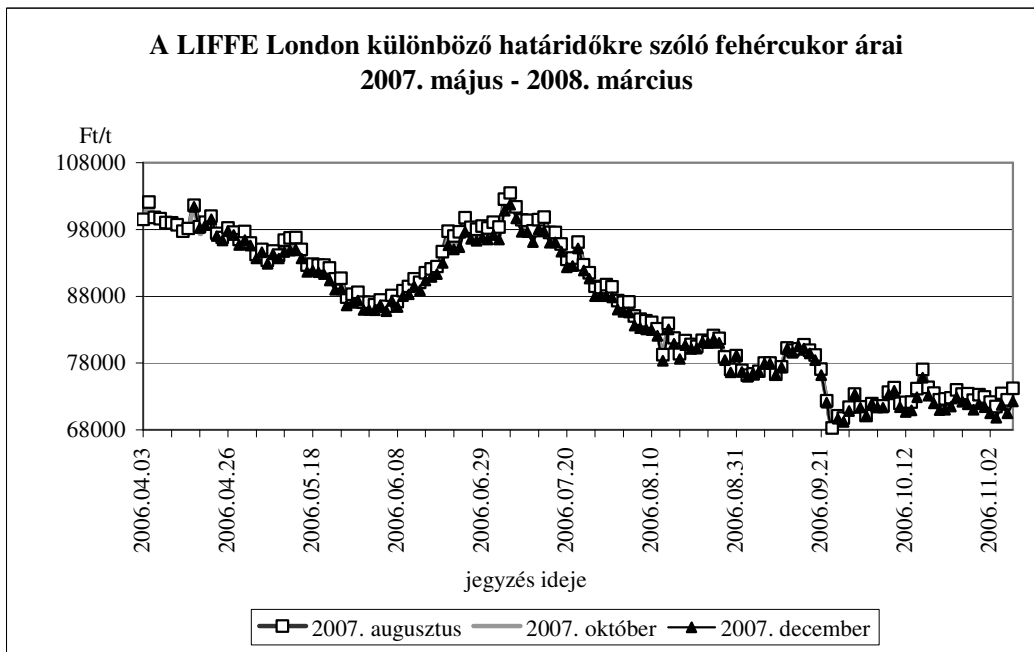
A bihari gazdák számára esetleges megoldást jelenthet a határon túli szállítás: Nagyváradon is van cukorüzem, és a romániai cukorkvótán belüli répacukor-rész csupán harmadában-felében van kihasználva. Ezáltal néhány termelő számára talán lehetőséget jelent majd a cukorrépa termelésben tartására a répaexport, amelynek példáit már tavaly is láttuk (zalai gazdák szlovéniai szállításai, dél-dunántúli és észak-bácskai termelők horvátországi exportja).

1. ábra

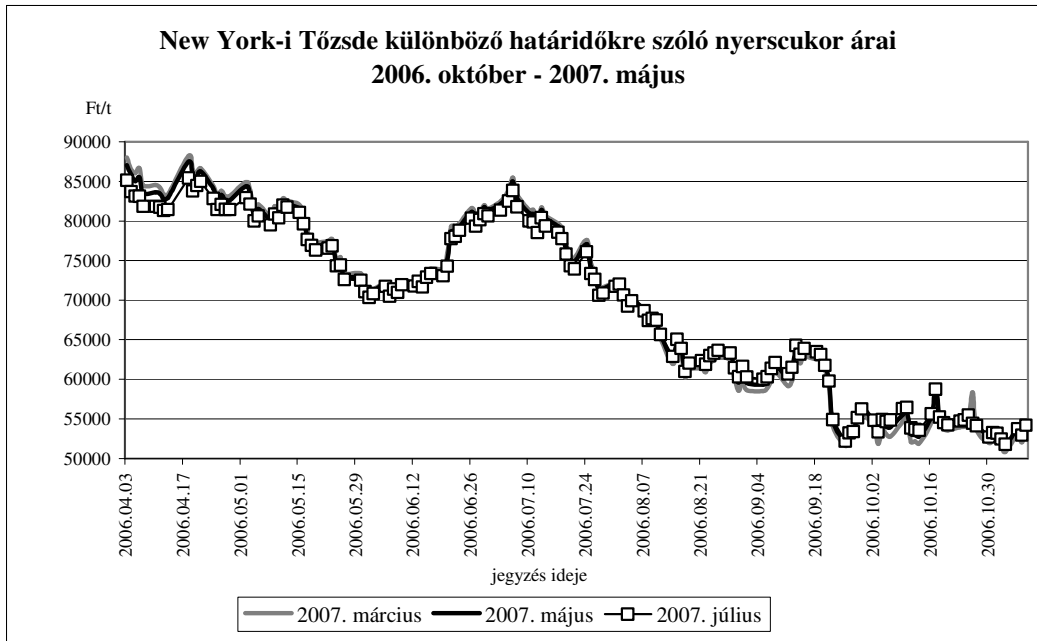
Forrás: International Financial Futures Exchange London

2. ábra

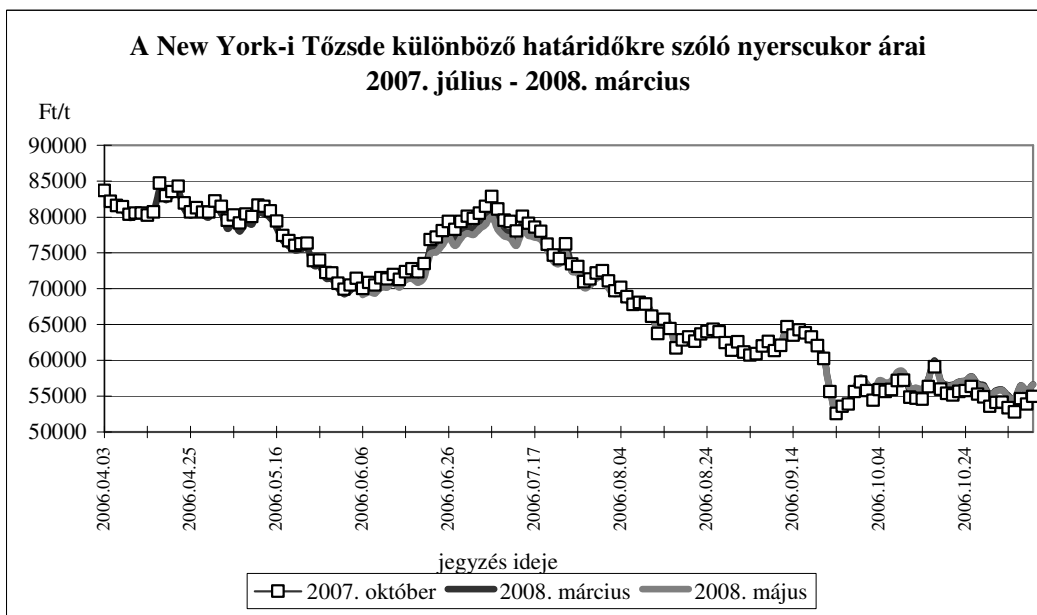
Forrás: International Financial Futures Exchange London

3. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

4. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

**Cukorrépa-betakarítás az AKI Páir adatszolgáltatói körében
2006**

2006. 40. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	15,769	54,639	16,092	19 392
2. körzet	14,795	63,038	16,273	20 420
3. körzet	7,352	47,065	16,554	6 126
Országos összes	13,342	57,362	16,234	45 938

2006. 42. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	41,59	53,69	16,53	51 146
2. körzet	42,98	64,24	16,08	59 323
3. körzet	27,74	46,21	17,09	23 112
Országos összes	38,80	57,08	16,43	133 580

2006. 44. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	51,33	54,96	16,29	63 121
2. körzet	58,35	64,31	16,10	80 527
3. körzet	49,10	40,79	16,93	40 915
Országos összes	53,60	55,90	16,35	184 563

2005. 45. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	47,59	66,70	15,21	59 930
2. körzet	77,27	68,10	14,89	122 534
3. körzet	40,66	56,74	15,90	25 847
Országos összes	59,84	66,29	15,11	208 311

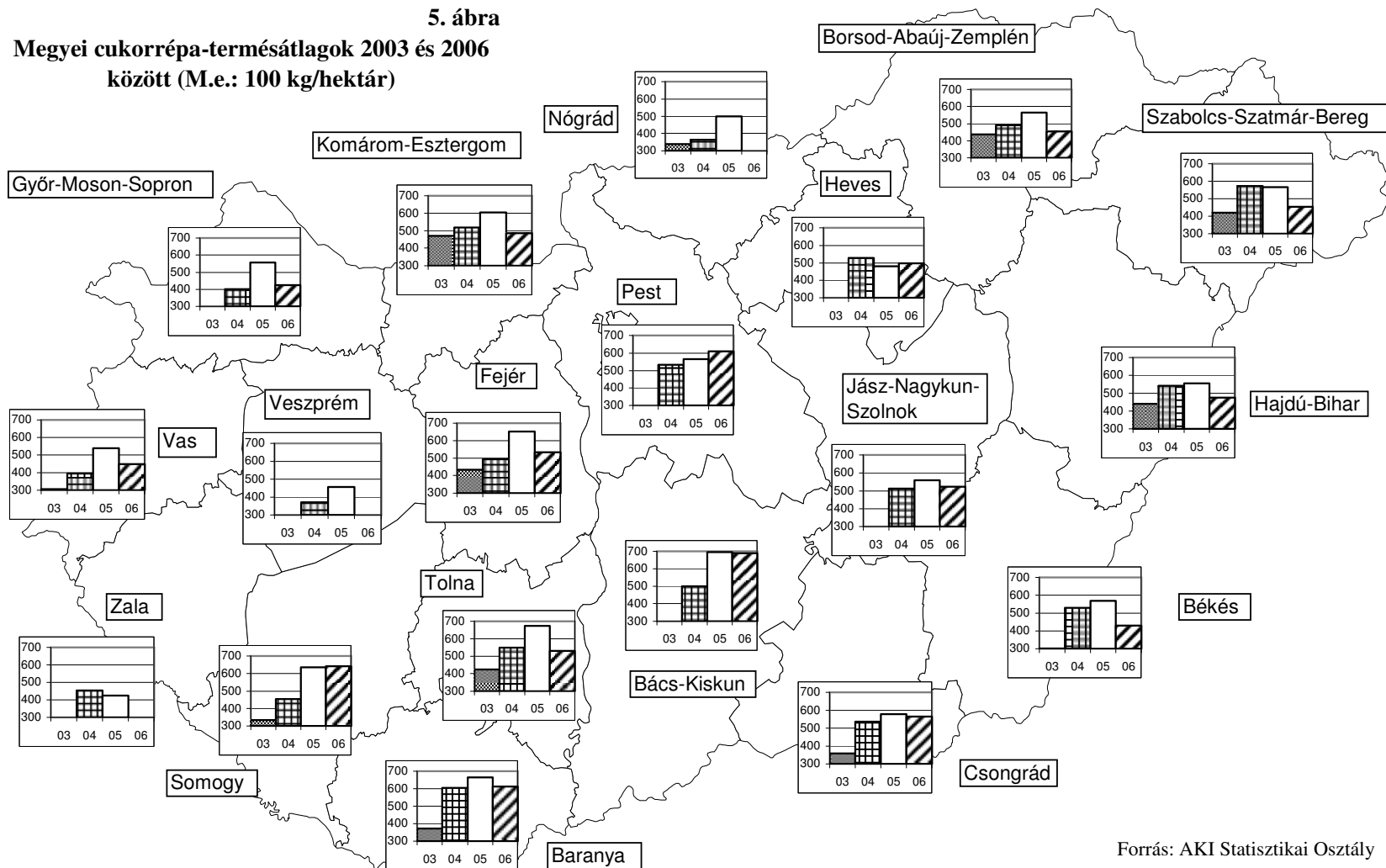
2004. 44. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	43,51	55,90	16,02	59 179
2. körzet	53,27	59,29	15,50	86 836
3. körzet	46,23	50,62	15,93	29 702
Országos összes	48,37	56,68	15,75	175 717

Reprezentativitás: 13%

1. körzet: Nordzucker Csoport, Szerencs, Szolnok
 2. körzet: Agrana Csoport, Magyar Cukor Rt., Kaposvár, Petőháza
 3. körzet: Eastern Sugar Rt., Kaba

Forrás: AKI

5. ábra
Megyei cukorrépa-termésátlagok 2003 és 2006
között (M.e.: 100 kg/hektár)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

